BÁO CÁO THAM LUẬN CỦA UBND TỈNH QUẢNG TRỊ
Triển khai đồng bộ các giải pháp chống khai thác IUU gắn với phát triển nghề cá có trách nhiệm và bền vững

(Phục vụ Hội nghị sơ kết công tác 6 tháng đầu năm và triển khai nhiệm vụ 6 tháng cuối năm 2026 của ngành Nông nghiệp và Môi trường)

Hà Nội, ngày 02 tháng 7 năm 2026

Kính thưa đồng chí Hồ Quốc Dũng, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Phó Thủ tướng Chính phủ,

Kính thưa đồng chí Trịnh Việt Hùng, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Môi trường,

Kính thưa các đồng chí lãnh đạo Bộ Nông nghiệp và Môi trường,

Kính thưa các đồng chí lãnh đạo các ban, bộ, ngành Trung ương,

Kính thưa các đồng chí lãnh đạo UBND tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương,

Kính thưa các quý vị đại biểu, các vị khách quý,

Kính thưa toàn thể Hội nghị!

Trong 6 tháng đầu năm 2026, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo sát sao của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, Bộ Nông nghiệp và Môi trường; Tỉnh Quảng Trị đã xác định công tác chống khai thác IUU là nhiệm vụ chính trị trọng tâm, thường xuyên, xem đây là cơ hội để tái cơ cấu ngành thủy sản, phát triển bền vững, hội nhập, có trách nhiệm, quyết tâm cùng cả nước gỡ bỏ "Thẻ vàng" trong năm 2026. Với tinh thần đó, Tỉnh đã huy động sự cả hệ thống chính trị, triển khai đồng bộ nhiều giải pháp, tập trung vào các khuyến nghị của Đoàn thanh tra EC vừa kiểm tra nước ta tháng 3 vừa qua.

I. Kết quả nổi bật trong triển khai chống khai thác IUU

Thứ nhất, quyết liệt lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện. UBND tỉnh đã chỉ đạo các sở, ngành, địa phương triển khai nghiêm túc các chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, Ban Chỉ đạo quốc gia về chống khai thác IUU, Bộ Nông nghiệp và Môi trường; Ban Chỉ đạo chống khai thác IUU tỉnh hoạt động thường xuyên; phân công rõ trách nhiệm cho từng cơ quan, đơn vị và địa phương, đồng thời tăng cường kiểm tra, đôn đốc, kịp thời tháo gỡ những khó khăn phát sinh.

Thứ hai, tăng cường quản lý chặt chẽ đội tàu cá: Toàn tỉnh hiện có 4.632 tàu cá từ 6m trở lên và 100% được đăng ký; tỷ lệ cấp phép khai thác đạt trên 99%, lắp đặt thiết bị giám sát hành trình (VMS) đạt 99,5%, đăng kiểm tàu cá đạt 95,7%, an toàn thực phẩm tàu cá đạt 97,8%; duy trì cập nhật điện tử thường xuyên, kịp thời tất cả dữ liệu tàu cá. Giao UBND cấp xã phối hợp với các lực lượng chức năng giám sát chặt chẽ vị trí neo đậu, niêm phong, gắn biển nhận diện nhằm đảm bảo 78 tàu cá không đủ điều kiện hoạt động không thể tham gia khai thác trên biển.

Thứ ba, tăng cường kiểm soát tàu cá trên biển và tại cảng cá. Các lực lượng Biên phòng, Chi cục Thủy sản và Kiểm ngư đã duy trì trực 24/7 tại các Văn phòng kiểm soát nghề cá, tại các cửa lạch để kiểm soát chặt chẽ tàu cá xuất, nhập bến và cập, rời cảng. 100% tàu cá cập, rời cảng và xuất, nhập bến đã được kiểm tra, giám sát và cập nhật trên hệ thống eCDT; 100% sản lượng thủy sản bốc dỡ qua cảng được giám sát và cập nhật điện tử, góp phần từng bước nâng cao tính minh bạch trong truy xuất nguồn gốc thủy sản khai thác. Thường xuyên theo dõi, giám sát hoạt động của tàu cá thông qua hệ thống VMS; kịp thời phát hiện, xác minh, xử lý các trường hợp mất kết nối hoặc có dấu hiệu vi phạm.

Thứ tư, tăng cường thực thi pháp luật và xử lý nghiêm vi phạm. Từ đầu năm đến nay, các lực lượng chức năng của tỉnh, chủ yếu là lực lượng Chi cục Thủy sản và Kiểm ngư, Biên phòng đã tổ chức đợt cao điểm tuần tra trên biển và các cửa sông; tăng cường xác minh, xử lý tàu cá vi phạm khai thác IUU cả trên thực địa và trên hệ thống VMS, kiên quyết xử lý các vi phạm về mất kết nối, vượt ranh giới khai thác đúng pháp luật. Kết quả toàn tỉnh đã phát hiện 280 vụ; trong đó đã xử phạt 65 vụ, với tổng số tiền xử phạt là 1.853,2 triệu đồng; khép hồ sơ không xử lý lý 207 vụ, đang xử lý 08 vụ. Chuyển cơ quan cảnh sát điều tra, xử lý hình sự đối với 03 tàu cá liên quan đến hệ thống VMS. Nhờ đó, Quảng Trị tiếp tục không có tàu cá vi phạm khai thác hải sản trái phép tại vùng biển nước ngoài, góp phần giữ vững kết quả nhiều năm liên tục của địa phương.

Thứ năm, gắn chống khai thác IUU với phát triển nghề cá có trách nhiệm và bền vững: Tỉnh đã tập trung xây dựng kế hoạch triển khai cơ cấu lại ngành thủy sản bền vững, hợp pháp, minh bạch, có trách nhiệm đến năm 2030 làm cơ sở, định hướng, mở đường cho ngành phát triển; đã từng bước triển khai các chính sách chuyển đổi sinh kế, hỗ trợ ngư dân chuyển đổi nghề khai thác phù hợp, khuyến khích phát triển nuôi biển; tiếp tục giảm số lượng tàu cá để phù hợp với trữ lượng nguồn lợi thủy sản, cơ cấu lại ngành nghề khai thác thủy sản theo hướng hội nhập, giảm các nghề khai thác ảnh hưởng lớn đến nguồn lợi thủy sản và môi trường biển; đẩy mạnh phân quyền quản lý, thành lập các tổ chức đồng quản lý trong bảo vệ và khai thác nguồn lợi thủy sản; thành lập và duy trì cá tổ chức sản xuất khai thác thủy sản trên biển như tổ đoàn kết, tổ hợp tác, hợp tác xã và nghiệp đoàn nghề cá; hình thành chuỗi liên kết khai thác, thu mua, chế biến, tiêu thụ và phát triển sản phẩm OCOP thủy sản để nâng cao giá trị sản phẩm khai thác; tiếp tục phát triển các khu bảo tồn biển, khu bảo vệ nguồn lợi thủy sản; tiếp tục quy hoạch, đầu tư hoàn thiện hệ thống cảng cá; đồng thời ban hành các chính sách hỗ trợ ngư dân như hỗ trợ cước thuê bao thiết bị giám sát hành trình cho tàu cá, thực hiện hiệu quả các chính sách của Trung ương như Quyết định 48/2010/QĐ-TTg,…

II. Khó khăn, vướng mắc

Quảng Trị có số lượng lớn tàu cá hoạt động ven bờ, quy mô nhỏ, khai thác trong ngày và thường xuyên neo đậu tại các bãi ngang xa cảng cá, gây khó khăn trong việc kiểm soát sản lượng và thực hiện bốc dỡ sản phẩm qua cảng theo quy định.

Hệ thống cảng cá của tỉnh đang trong quá trình đầu tư đồng bộ, chưa đáp ứng đầy đủ nhu cầu cập cảng của toàn bộ đội tàu.

Một số phần mềm phục vụ quản lý nghề cá như VMS, VNFishbase, eCDT còn thiếu tính đồng bộ, đôi khi xảy ra lỗi kỹ thuật, ảnh hưởng đến việc cập nhật, khai thác dữ liệu.

Nguồn nhân lực thực hiện nhiệm vụ chống khai thác IUU, phát triển thủy sản còn mỏng, trong khi yêu cầu trực 24/7 tại Trạm bờ và các Văn phòng kiểm soát nghề cá rất cao, trong khi chế độ trực ban vẫn phải tuân thủ theo luật lao động (không quá 200h trong năm).

Ngoài ra, hiện vẫn còn 78 tàu cá chưa đủ điều kiện hoạt động, chủ yếu do chủ tàu gặp khó khăn về kinh tế, tàu nằm bờ lâu ngày hoặc đang hoàn thiện các thủ tục hành chính.

III. Một số kiến nghị, đề xuất

Thời gian tới, Tỉnh sẽ tiếp tục phát huy kết quả đạt được, huy động mọi nguồn lực hiện có để khắc phụ các tồn tại, khó khăn; đẩy mạnh thực hiện quyết liệt, hiệu quả hơn nữa các nhiệm vụ, giải pháp chống khai thác IUU, gắn với phát triển bền vững ngành thủy sản. Ngoài ra, nhân tại Hội nghị, Tỉnh có một số đề xuất sau:

Thứ nhất, đề nghị Bộ Nông nghiệp và Môi trường tham mưu Chính phủ sớm ban hành Nghị định thay thế các quy định xử phạt hiện hành để có chế tài xử lý đối với tàu cá vi phạm về mất kết nối VMS trong bờ, đảo; ban hành Nghị định về một số chính sách phát triển thủy sản để các địa phương có căn cứ thực hiện đồng bộ, thống nhất.

Thứ hai, xây dựng cơ sở dữ liệu nghề cá quốc gia thống nhất, đồng bộ; hoàn thiện các phần mềm VNFishbase, VMS và eCDT, bảo đảm liên thông dữ liệu, bổ sung chức năng quản lý tàu cá không đủ điều kiện hoạt động, tàu đã xóa đăng ký và nâng cao khả năng theo dõi tàu cá ngoại tỉnh.

Thứ ba, tiếp tục quan tâm hỗ trợ đầu tư hoàn thiện hệ thống cảng cá, khu neo đậu tránh trú bão, đặc biệt tại các khu vực bãi ngang; đồng thời nghiên cứu cơ chế giao chính quyền cấp xã tham gia thống kê, giám sát sản lượng đối với nhóm tàu cá khai thác ven bờ, tạo thuận lợi cho công tác quản lý.

Thứ tư, tăng cường hỗ trợ địa phương về nguồn lực, phương tiện tuần tra, kiểm ngư và kinh phí thực hiện công tác chống khai thác IUU, ban hành cơ chế đặc thù cho cán bộ trực ban 24/7 tại Trạm bờ và các Văn phòng kiểm soát nghề; đồng thời tiếp tục có chính sách hỗ trợ ngư dân chuyển đổi sinh kế, phát triển nuôi biển, khai thác xa bờ theo hướng hiện đại, có trách nhiệm và bền vững.

Thứ 5, hướng dẫn việc cấp giấy phép khai thác thủy sản đối với nghề cá giải trí, phục vụ khách du lịch vì hiện nay trên địa bàn tỉnh có phát sinh nhu cầu sử dụng tàu chở khách du lịch kết hợp câu cá giải trí.

Kính thưa Hội nghị!

Với quyết tâm chính trị cao, sự chỉ đạo thống nhất từ Trung ương đến địa phương và sự đồng thuận của cộng đồng ngư dân, tỉnh Quảng Trị sẽ tiếp tục triển khai quyết liệt, đồng bộ các giải pháp chống khai thác IUU; nâng cao hiệu lực quản lý nhà nước về thủy sản; phát triển nghề cá theo hướng hiện đại, có trách nhiệm, bền vững và hội nhập quốc tế, quyết tâm cùng cả nước tháo gỡ cảnh báo "Thẻ vàng" của EC trong năm 2026.

Xin trân trọng cảm ơn Hội nghị!